

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רננו עובדיה יוסף צוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" ע"ש רבי רפאל זכוכי בן פינחס זצ"ל
ע"ש מו"ר שרה זכוכי בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

פְּרָשֶׁת: בְּשַׁלַּח

עלוני מס': 2,000 | תשפ"ד

ליקט וערך: הרב רפאל זכוכי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב

העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זכוכי שליט"א

עלוני חגיגי

הַפְּרָנְסָה וְהַזְיוּג פְּקֻרֵיעַת יַם סוּף

עלוני מורחב

מתי זה קרה לאחרונה, שלפתע פתאום הייתה הוצאה גדולה, לא צפויה, לרופא שיניים, או - להבדיל - לעריכת שמחה, היתרה בבנק עומדת על הגבול, החשבון במכולת תפח, ומאיפה לוקחים את הכסף? ואז, איכשהוא, הכל מסתדר. כאילו נפתח איזה פתח בשמים, והכל בא על מקומו בשלום! נתבונן סביב, ונשתומם. ברוסיה הגדולה אנשים עומדים בתור שעות ארוכות. תור ללחם, לסוכר, למה לא. רוסיה, המעצמה הכבירה, עם שדמות החטיטה של אוקראינה, בארות הנפט בסיביר, מחצבי הזהב והיהלומים, ומכרות הפחם באוראל, ברוסיה אין לחם לאכול. וכאן, בארצנו, ללא נפט ומחצבים, עם כל תחלואי המשק ועיוותי הכלכלה, אין תורים ללחם, בחסדי שמים, זוגות צעירים נישאים וברוך ה', מסתדרים. ילדים זוכים לביגוד, מזון וחינוך. ועוד היד נטויה לקליטת עלייה. איך? על איזה בסיס? לכלכלנים אין על כך תשובה. ולנו יש, אנו יודעים שפרנסתו של אדם דומה לקריעת ים סוף, ועל נס - אין שאלות. כך היא פרנסתו של אדם, וכך פרנסתה של המדינה כולה. תלויה היא בניסים, בחסדי שמים.

לא זו בלבד שקריעת ים סוף הייתה נס, אלא שזה היה הפתרון הרחוק ביותר מן הדעת. כאשר המצרים רדפו אחר בני ישראל, היו שחשבו להסגיר את עצמם למצרים, היו שביקשו להלחם בהם, אבל איש לא העלה בדעתו, שאפשר להיכנס אל הים ולחצות אותו - ביבשה, בחרבה! הוא הדין בפרנסתו של אדם: "שבעה דברים מכוסים מבני אדם, ואלו הן: יום המיתה, וזמן הגאולה, ואין אדם יודע מה בליבו של חברו, ואין אדם יודע כמה משתכר..." (פסחים נד:). תשאלו את מרבית האנשים, האם הם חשבו ותכננו בעבר את משלח ידם הנוכחי, ותשמעו מפייהם סיפורים מופלאים כיצד הגיעו לאן שהגיעו, ואיך מצאו את מקום עבודתם. ממש כקריעת ים סוף! כך הדבר גם במציאת בן או בת הזוג, שגם עליה אמרו חז"ל "קשה זיווגו של אדם מקריעת ים סוף" (סוטה ב:). פעמים כה רבות הם ממקומות כה מרוחקים, ומרוחקים האחד מהשני בתכונותיהם, ברקעם, בטבעם, בהרגליהם. מי היה מעלה על דעתו! - והנה זהו זיווג הים, פשוטו כמשמעו. כקריעת ים סוף!

ועוד השוואה בין קריעת ים סוף לפרנסה. ידוע, שהים נחצה לפני בני ישראל. אבל חז"ל אמרו שהוא נקרע לתריסר שבילים. וכל שבט עבר בנתיבו. אך גם בכך לא די. רבותינו ביארו את הפסוק "אתה פוררת בענה ים" (תהילים עד, יג) - שהים התפורר לפירורים, היינו שלכל אחד היה מסלול משלו, פירור פרטי בקריעת ים סוף... לענין מה הדברים אמורים? אף לענין הפרנסה. הקדוש ברוך הוא זן את העולם כולו, בטובו. ובפרטות, ישנו "שביל לכל שבט". לחקלאים נתיב משלהם, ליהלומנים נתיב משלהם. כל מקצוע והשביל שלו. אולם גם באותו מקצוע עצמו יכולות להיות שתי חנויות סמוכות זו לזו, האחת הומה אנשים קונים ולקוחות, והשניה מפקת משיעמום... כל אחד - ומסלולו באותה קריעת ים סוף, ו"אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו" (יומא לח:)!

מעשה ביהודי שבא לפני הגאון הקדוש ה"דברי חיים" מצאנו זצ"ל, להתאונן על חברו שפתח מולו עסק מתחרה, והוא מזיק לפרנסתו. שאל הרבי: ודאי נסעת פעם בעגלה? אמר: ודאי, רבי! פעמים רבות! והורדת את הסוס אל הנהר, לשתות? כן, רבי! "האם שמת לב לכך, שלפני שהוא שותה, הוא בועט בנהר ברגליו הקדמיות?" השתומם האיש. נכון הדבר, והוא לא הבחין בו! ובאמת, מה פשר הבעיטות הללו? אמר לו הרבי: "הרי זה כה פשוט! כשהסוס מוריד את ראשו לשתות, הוא רואה במים את דמותו המשתקפת בהם, וחושב שזהו סוס מתחרה המבקש לגזול ממנו את המים הזכים של הנהר. והוא פוחד שאין בנהר די מים לשניהם. מה הוא עושה, בועט בנהר, כדי שהמים יתעכרו והסוס הזר יעלם"...! צחק האיש למעשהו של הסוס. המשיך הרב ואמר: "אתה מבין? לא זו בלבד שהסוס השני קיים רק בדמיונו של הסוס, ולא זו בלבד שאפילו אם הסוס השני היה קיים במציאות היו בנהר די מים לשניהם, אלא שכאשר הוא מנסה לגרשו הוא מרויח רק דבר אחד, שהוא בעצמו שותה מים עכורים, בוץ ורפש, במקום מים צלולים וזכים"...! כי אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, וכל אחד - ונתיבו!

אנו שמחים ב"ה לחגוג את הוצאת עלון מספר 2000
ולצייין כ-40 שנות הוצאת העלון השבועי התורני שלנו הוותיק בארץ

וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים (יג, יז) - לא הנהיג את ישראל כמנהג העולם, שהשתיה מלמעלה והאוכל מלמטה, אלא הפוך אוכל מלמעלה - "מן", ושתיה מלמטה - בארה של מרים.

לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרַתִּי אִם לֹא (טז, ד) - הקב"ה אומר לבני ישראל: תמיד יש לכם תירוץ, שאין אתם יכולים לעסוק בתורה, שכן "אם אין קמח אין תורה". הבה אעשה ניסיון: "הנני ממטיר לכם לחם", ונראה אם עכשיו תרצו ללמוד - "למען אנסנו, הילך בתורת".

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי וַהֲכִינוּ אֶת אֲשֶׁר-יִבְיֹאוּ (טז, ה) - אומרים חז"ל "והיה" לשון שמחה. השמחה שאדם שמח בערב שבת לקבל את פני שבת המלכה - היא גופה הנה ההכנה לשבת. (חידושי הרי"ם)

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לִקְטוֹ לֶחֶם מִשְׁנֵה (טז, כב) - "משנה" אותיות "מ' שנה", רמז שאת המן אכלו מ' שנה במדבר. כמובא בהמשך: "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה". (שפתי כהן)

רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֵת (טז, כט) - סופי תיבות מתנה, רמז לדברי חז"ל: "מתנה טובה. יש לי בבית גנזי, ושבת שמה".

וְאַהֲרֹן וְחֹזֵר תִּמְכּוּ בְיָדוֹ מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד (יז, יב) - "אחד" בגימטריה 13 כמספר אותיות האבות אברהם יצחק יעקב, וכן מספר האותיות של האמהות שרה רבקה רחל ולאה הן 13, כלומר זכות האבות והאמהות עמדה להם, "מזה אחד" היינו האבות, "ומזה אחד" היינו האמהות. (שפתי כהן)

וַיְהִי כַאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וַגְּבַר יִשְׂרָאֵל (יז, יא) - לא נאמר "כאשר הרים" אלא "כאשר ירים", ללמדנו שבכל דור ודור כאשר ירים משה את ידו, שזה כוח התורה, יהיה "וגבר ישראל"; ואם לא, חלילה, יגבר עמלק. (החפץ חיים)

"קִפְאוּ תַהֲמַת בְּלֶב-יָם" (טו, ח) - רוב המפרשים ובראשם רש"י, מפרשים שהמים התקשו והתגבשו למקשה אחת, בדומה למשמעות בלשוננו היום, ומביאים ראיה מהפסוק באיוב: "וּבְכַבְּהָ תִקְפֵּאֲנִי". אולם יש מפרשים ש"קפאו" פירושו שהמים עלו וצפו מלמעלה. ומביאים ראיה לדבריהם מהפסוק בצפניה: "הַקְּפֵאִים עַל-שְׁמַרְיָהָם" (ומכאן הביטוי על אחד שאינו מתחדש "קופא על שמרי") וכן התרגום על הפסוק: "וַיִּצְפֶּה הַבְּרָזֶל" - "וקפא פרזלא". גם חז"ל מזכירים "המקפה אכילתו במים" לשון הצפה, וכן בזבחים "מן הקיפה" - תבלין שצף ונדבק בשולי הקדרה.

יְהוּדֵי אֶחָד עֹלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בהגיעו לעיר הנמל נאמר לו שעליו להמתין זמן מה עד בוא האניה. נכנס בינתיים לנוח במלון אחד והזמין מנת בשר לסעוד את לבו. ניסה האיש לתחוב את מזלגו במנת הבשר והנה כולה עצמות ולא ניתן לאוכלה. התרעם האיש ואמר אל המלצר: "מדוע הבאת לי מנת עצמות?" השיב המלצר בחיוך: "הרי נוסע אתה לארץ ישראל, והרי נאמר "והעליתם את-עצמתי מזה אתכם"..."

מושגים ביהדות

שֶׁבֶט

ט"ו בשבט או **ראש השנה לאילן**, הוא ראש השנה למניין השנים של פירות האילן בארץ ישראל. מועד זה נקבע על ידי חז"ל בחמישה עשר בחודש שבט מכיוון שבשלב זה בשנה כבר ירדו רוב הגשמים, והפירות שחונטים מכאן ואילך גדלים מכוח גשמי השנה הזאת. נהוג לאכול ביום זה מפירות ארץ ישראל, במיוחד מפירות שבעת המינים, ויש הנוהגים לערוך בו "סדר ט"ו בשבט".
בי"ח בשבט ה'ק"פ (1420), ניצלו **יהודי סרגוסה שבספרד** מפורעות, לאחר שהמלך יצא לבקר את בני הקהילה ואלה יצאו עם ספרי תורה לקבלו. בימים רגילים היו מוציאים תיקים ריקים ואת הספרים היו משאירים בארון הקודש כדי לשמור על קדושת הספרים, מומר בשם מרקוס הלשין על כך למלך, אלא שזכו לגילוי מן השמים והחזירו את הספרים לתיקיהם. למחרת, כשציווה המלך לפתוח את נרתיקי הספרים, נמצאו הספרים בתוכם. המלך ציווה לתלות את מרקוס, והקהילה היהודית נצלה. לזכר הנס חגגו את "פורים סרגוסה".

סיפור השבוע

עוד דרך לעבור את הים

הגאון הקדוש **רבי שמואל אבוחצירא זצ"ל**, אבי המשפחה שהאירה שמי יהדות מרוקו מזה דורות, נקרא בתחילה בשם המשפחה "אלבו", ושמו שונה עקב מעשה שהיה, וכך סיפר רבינו הקדוש באבא סאלי זצ"ל: **פעם הוצרך רבי שמואל להפליג בספינה לצורך מצוה**, אך לא הייתה בידו פרוטה. בטח בה' נטל אמונתו והלך לנמל, ומצא ספינה העומדת להפליג למחוז חפצו. פנה לרב החובל וביקש שיקחהו עימו. דרש רב החובל דמי נסיעה, ומשלא נמצאו בידו סירב לקחתו. לא אמר רבי שמואל דבר. הוציא מאמתחתו מחצלת, הקרויה חצירא, פרש אותה על החול אשר על שפת הים, וישב ללמוד. תמה רב החובל למעשהו, ושב לענייניו. הכין את הספינה להפלגה, ניתקה מהמעגן ויצאה למסעה. **וראה זה פלא**, באותה עת ניתקה גם המחצלת והחליקה למי הים, צפה על פני המים ושייטה בעיקבות הספינה. כשעליה רבי שמואל השקוע בתלמודו... העומדים על הסיפון נדהמו למראה עיניהם והזעיקו את הקברניט. ראה הלה שלפניו איש אלוקים קדוש, והצטער שהשיב פניו ריקם ולא זכה שיפליג איתם. קרא לו מן הספינה: "אשליך לכבודו סולם חבלים ואעלהו אל הספינה בחינם!" ענהו רבי שמואל: "כשרציתי לא רצית, עתה אין לי חפץ בטובתך!" המשיך להעמיק בלימודו והמחצלת צפה בעיקבות הספינה עד שהגיע למחוז חפצו. משתפרסם הדבר קראוהו **אבוחצירא**, כלומר **אבי המחצלת**.

אוצרות המזרח

הרב חיים פלאג'י

השבת (י"ז שבט) יצויין יום פטירת **רבי חיים פלאג'י** שנולד באיזמיר שבטורקיה, לרבי יעקב פלאג'י (פלאצ'י) ולרבנית קאלי קאדין. סבו מצד אמו היה רבי יוסף פאל בן חיים חזן זצ"ל מחבר ספר "חקרי לב" אשר בערוב ימיו היה הראשון לציון. רבי חיים נתמנה לאב בית דין הגדול באיזמיר ששנה 45 רבנים, ואף התמנה למשרה הרמה ביותר באיזמיר "חכם באשי" (רב ראשי). מינויו אושר על ידי הסולטאן עבד אלמג'ד הראשון באישור מלכותי "נישאן" ובכך ניתנו לו סמכויות לשפוט, להוציא לפועל את פסקיו, והופקדה בידיו שלטונה של הקהילה היהודית כולה.

רבי חיים היה ידוע כאוהב שלום ורודף שלום, פעל רבות כדי להרבות את האחדות בארצו ובקהילתו, ולמען עניי עירו. שימש משענת ופה לכל חסרי המגן מבני קהילתו,

והיה מוכיח את העשירים בבני קהילתו, בדרשותיו. התקין תקנות לביצור וחזיון החינוך, שמירת המצוות, רווחת התושבים והעניים ועוד. תקנה מעניינת שתקן היא שאסור להתמכר לעישון, מפני שבשבת המעשן מתענה בכך שאינו מעשן, ומפסיד את מצוות עונג שבת. **רבי חיים פעל רבות להקמת בית חולים יהודי באיזמיר** ולשם כך אף גייס נדבנים ידועים בעולם בהם: הברון רוטשילד וסר משה מונטיפיורי עימם רקם קשרים חמים, וכן פעל להקמת מוסדות לעזרה סוציאלית ומוסדות ציבוריים נוספים והיה מעורב אישית בהקמת כל מוסד ותפעולו. בתקופת עליילת דמשק בהן הואשמו יהודים בסוריה וברודוס בעלילות שקריות ונגזרו עליהם גזרות קשות, הפעיל את קשריו והצליח לשדל את מונטיפיורי לפעול לביטול הגזרה. לאחר ביטול הגזרה, נפגשו החב"ד ומונטפיורי והתיידדו. מונטיפיורי תרם למוסדות הצדקה של רבי חיים, ורבי חיים כתב לכבודו ולכבוד רעייתו יהודית ספר בשם **חיים דרכו למשה תהילה**, בו מסופרות קורות העלילות בדמשק ופועלם של העסקנים היהודים לביטולן, וכן דרשות לשבחיו של מונטיפיורי. כמו כן, חיבר ספר בשפת הלאדינו בשם **מצא חיים** לכבודה של מלכת אנגליה, שאף היא סייעה בביטול הגזרות. בספר זה משווה אותה לבתיה בת פרעה, שהייתה גויה והצילה את משה. פעם אחת כמעט שילם בחייו על השתדלותו למען היהודים, כאשר אחד משרי המלך הכה אותו קשות וכמעט הרגו.

רבי חיים התפרסם בספריו הרבים, כ-80 במספר, אותם התחיל לכתוב בגיל 16. בסיום כתיבת כל ספר, היה עורך רבי חיים סעודת מצווה והיה מחלק את ספריו ללא תמורה. היה מגדולי המשיבים בהלכה, וענה תשובות לכל רחבי העולם היהודי - האשכנזי והספרדי. בי"א באב ה'ת"א (1841) התחוללה שרפה באיזמיר ובה חרבה שכונת היהודים ועלו באש 54 מספריו, במהלך השנים שיחזר רבי חיים חלק מכתביו והוציא לאור עשרות מהם, מיעוטם נותרו עדיין בכתב יד. בשנים האחרונות חיבוריו הולכים ונדפסים מחדש.

בשנת ה'תרכ"ב (1868) בהג שמת תורה בשעת קריאת התורה קרא רבי חיים את הפסוק **"נִימַת שֵׁם מֹשֶׁה"** ופרץ בבכי, בשעה זו הבינו אנשי קהילתו כי ימיו קרובים ופרצו אף הם בבכי מר, ואכן ביום י"ז שבט, יום לאחר שסיים את ספרו **"ברכת מועדיך לחיים"** נפטר רבי חיים מרעלת דם, בשיבה טובה. רבי חיים פלאג'י **נקבר בבית העלמין העתיק באיזמיר** בהלוויה ממלכתית בה השתתפו לא רק יהודי טורקיה אלא אף גדוד אנשי הצבא הטורקי, נציגי השלטונות ונציגי מדינות זרות. במהלך כל מסע הלוויה סבבו את ארונו בני קהילתו אשר נשאו בידיהם את כל ספריו כשהם מוקפים בנושאי נרות דולקים כגורן עגולה. אנקדוטה מעניינת היא שבעוד כל מצבות הקברים בבית העלמין פונים לכיוון דרום, מצבת קברו של רבי חיים היא היחידה הפונה לכיוון מזרח, מסיבה לא ברורה. זיע"א

"זר ה' נשמת אדם" - פטירת הצדיקים זצוק"ל בחודש שבט - צדיקים במיתתן נקראו חיים"

הרב משה חיים שמאש
כ"ט שבט תרפ"ג (1923)
היה החכם באשי וראש אבות בתי הדין בבגדאד. תלמידו של הרב עבדאללה סומך במדרש 'בית זלכה'.

הרב בנימין תמוזי
כ"ח שבט תרפ"ה (1925)
היה שד"ר ירושלמי, רב הערים לאריסה וקסטוריה שביוון, רב העיר בלגדד, שבסרביה. נקבר בחיפה.

הרב שלום אזולאי
כ"ז שבט תשכ"א (1961)
רב מצפרו שבמרוקו, אב בית הדין לעדת המערבים בירושלים. נקבר בהר המנוחות בירושלים.

הרב יצחק אוחנה
ט"ז שבט תשנ"ב (1992)
כיהן כרבה של קריית שמונה. דיין במקנס שבמרוקו שם הקים ישיבה לצעירים ועלה לישראל.

הרב יוסף בן-נאיים
ט"ז שבט תשכ"א (1961)
היה רב, סופר, חוקר וביבליוגרף מהעיר פאס שבמרוקו. מחבר הספר 'מלכי רבנן' ו-40 ספרים נוספים.

אימרת השבוע

"עם ישראל וארץ ישראל הם כמו סיר ומכסה. אין האחד שלם בלי השני, רק כששניהם מהוברים יחדיו יש כאן דבר שלם" (המגיד מקורניץ)

מדור הסגולות והמנהגים

מאת מייסד העלון רב יהדות 'משהד' בישראל ורב קהילת "תפארת רפאל" מורנו הרב שלמה זביחי שליט"א

השבת נקראת 'שבת שירה' מכיון שקוראים בתורה את פרשת בשלח, בה נאמרת שירת הים. שירה זו, שנאמרה במעמד קריעת ים סוף, זו תפילה הידועה כמסוגלת לישועות רבות בכל התחומים.

סגולה לכפרת עוונות: מובא בזוהר הקדוש פרשת בשלח ר"כ: "כל האומר שירת הים בכל יום ומכוון בה, יזכה לאומרה בעולם הבא, לשבח בה בימי מלך המשיח בשמחת כנסת ישראל בקדוש ברוך הוא. ואדם העושה כן, הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו ומציל אותו מכל צרות שבאות לעולם". הזוהר מדגיש כי "נאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כוח סגולתה כל יום כשעה ראשונה". כלומר, כאשר אומרים את השירה בשמחה, מושפעת עלינו מן השמים שפע סגולה כשעה ראשונה. על כך מובא ב'משנה ברורה' (נא, יז) בשם הזוהר: "ויאמר שירת הים בשמחה, וידמה בדעתו כאילו באותו היום עבר בים, והאומרו בשמחה מוחלין לו עוונותיו".

כתב החיד"א בספר עבודת הקודש אות כד': "וצריך לומר שירת הים בשמחה רבה ובנעימה ויצייר בדעתו וכו' והוא סגולה לכפרת עוונות כידוע עכ"ל

סגולה לזיכרון הנפש: כתב בספר 'חרדים' (חתימת הספר פרק עג) וז"ל: סגולה שלישית יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום לאמרה בקול ובשמחה רבה, כאילו אותה שעה יצא ממצרים, שהרי אמרו במדרש שמות רבה פכ"ד ס"ג ויסע משה את ישראל מים סוף (שמות טו, כב) שהסיעם מעוונותיהם, שנמחלו על ידי השירה. שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה מוחלין לו על כל עוונותיו. והנה אחר שציוונו השם יתברך לומר שירה זו בכל יום כדכתיב שם "וַיֹּאמְרוּ לְאָמֵר" וכדכתב ר' שמעון בר יוחאי בזוהר (ח"ב דף נ"ד ע"ב) שרוצה לומר שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, וודאי כח סגולת כל יום כשעה ראשונה שאמרנו אותה, עכ"ל.

בספר הקבלה "ציפורן שמיר" מובא: כי "אחת מעשר סגולות שמכפרין עוונותיו של אדם בלי סיגוף ועיניו הוא מי שקורא שירת הים בשמחה ובניגון. ויש בה ח"י פעמים שם הווייה, רמז להשפעה של חיות ושמירה".

סגולה לבריאות הגוף והנפש: רבי אהרן פרלוב מקרלין-סטולין כתב בספרו ה'בית אהרון': "בשירת הים יש הכל, מה שהיה ומה שעתידי להיות, וכל הגאולות וכל העניינים שצריך האדם, הכל נכלל בשירת הים. ואם יאמר האדם שירת הים בכל לב ובמסירות נפש, כל אחד לפי מה שהוא, יתוקן כל ענייניו בגוף ובנפש".

סגולה לביטול גזרות קשות: המקובל רבי שמשון מאוסטרופולי כתב בספרו "שמש ומגן": "בכל עת ובכל רגע שהאדם מזכיר את יציאת מצרים, בדיבורו ועושה מעשה לגרש מפניו אויב ומבטל מעליו כל גזרות קשות ורעות, ונכנעים כוחות הטומאה ומתגברים כוחות הקדושה. והזכרת ניסי יציאת מצרים הם שמירה מעולה לעיתות צרה".

סגולה ליכונת לניסים: רבי יעקב יצחק הלוי הורוויץ ה"חווה מלובלין" ציין: כי פעמיים בשנה מתעורר נס קריעת ים סוף: בשבת שירה ובשביעי של פסח. ורבי יששכר דב רוקח האדמו"ר מבעלז כתב: כי בעת קריעת ים סוף נבקעו כל המים שבעולם ומים רומזים על הצרות והייסורים של האדם: "הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש". ופירוש הדבר כי מעת זו יהיה כוח לבקוע ולשבר את כל הצרות. והדבר מתרחש בכל דור ודור, בו יש שפע של ניסים וכל אדם יכול לזכות לכל הישועות, ובפרט לאלו שנמשלו לקריעת ים סוף: זיווג ופרנסה.

בספר "רמתיים צופים" מובא: כי "חידושי הרי"ם" היה רוקד ממש בקבלת שבת שירה, מה שלא היה רוקד כל השנה, בשל עוצם קדושתה של שבת זו.

"הסידור השלם ליום השבת ויום טוב"

הראשון לציון הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א מתפעל מהסידור המהודר עם מורנו רב הקהילה הרב שלמה זביחי שליט"א

מכון הוצאת הספרים וחקר כתבי יד של מוסדותנו "תפארת רפאל" שמח לבשר לרבני, גבאי ומתפללי בתי הכנסת, על הוצאת סידור התפילה השלם ליום שבת קודש ויום טוב בנוסח עדות המזרח. הסידור הודפס בפורמט גדול, ובאותיות גדולות, עם כל כלי הדקדוק למען ירוץ בו הקורא. נוסח הסידור מתוקן ומונה בדקדוק רב, על פי נוסחאותיו המדויקות של מאור ישראל הראשון לציון הגאון הגדול מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל. למען רומם בית אלוקינו ולכבד את שבת הקודש ויום טוב, הסידור הודפס על נייר קרם "בייבל" משובח, כמו כן כריכת הסידור הינה מפוארת מאוד, דפי הסידור צבועים בצדדיהם בצבע תכלת, וסימניה חזקה עבה ויוקרתי מעטרת אותו.

ניתן להקדיש את הסידור לכל מטרה שהיא! (נ.ב. מפאת קדושת השבת לא צויין מחיר הסידור)

לפרטים והזמנות במחיר מסובסד ניתן לפנות למוסדותנו בטלפון: 1-800-260-260

סיפור גם קריעת ים סוף

עם ישראל יוצא ממצרים בחזק יד, הגיע רגע גאֵלתם של ישראל הרגע שלו יחלו כל כן. גם למצרים כבר נמאס מפל המכות שקבלו עד שגם הם שמחו בצאת ישראל ממצרים. אולם נראה שציאת מצרים טרם הגיעה לסיימה... ישראל מבחינתם עמדו על ים סוף והיו במצוקה אימה, במצב של יאוש! בדרך הטבע לא ראו שום מוצא. נעשו ארבע כתות. מהם רצו לנפל לים, מהם רצו לחזור למצרים, מהם רצו לעשות מלחמה כנגד המצרים, ומהם רצו לצוֹחַ כנגד המצרים, לזו שאומרת נפל לים נאמר: התיצבו וראו... לזו שאומרת נחזר למצרים, נאמר: כי אשר ראיתם... לזו שאומרת נעשה מלחמה כנגדן, נאמר: השם ילחם... ולזו שאומרת נצוֹחַ כנגדן, נאמר להם: ואתם תחרישון... בינתיים המלאך והענן מפרידים בין המצרים לעם ישראל. המצרים שרויים באפלה אולם רואים את ישראל באורה. הם זורקים חצים ואבני בלסטראות לעבר ישראל, והענן והמלאך מקבלים אותם ומגנים על ישראל.

משה רבנו הרועה הנאמן מרבה בתפלה, אבל באמת הוא רגוע. הוא מבטיח לעם ישראל: התיצבו וראו את ישועת השם. המתינו מעט ומיד תזכו לראות ישועות כאלה שלא ראיתם מימכם, ומבטחים אתם, שלא תוסיפו לראות עוד את המצרים עד עולם.

עם ישראל מאמינים בני מאמינים כבר כמעט מוכנים לקפץ למים, אולם עדין אינם מעזים עד שנחשוֹן בן עמינדב קופץ למים ונותן להם את האמץ וכל עם ישראל קופצים אחריו. הקדוש ברוך הוא שהוא לבדו פועל ישועות בקרב הארץ, צועק על משה ואומר לו: ידי טובעים בים, ואתה מרבה בתפלה. משה עונה: רבוננו של עולם, ומה בידי לעשות? ואז השם עונה לו: דבר אל בני ישראל ויסעו ואתה הרים את מטן ויטה את ידך על הים ובקעהו. והנה לאחר שהגיעו המים עד חטמם של ישראל נבקע הים... הפלא ופלא, גם מעל הטבע שלא היה כמותו מאז ששת ימי בראשית. המים משנים את טבעם ובמקום להיות נגרים כדרךם מתקבצים הם לשני צדי הים, ונצבים כחומה של אבנים מימינם ומשמאלם של ישראל ובני ישראל הולכים ביבשה בתוך הים. המצרים נכנסים לים, והשם נלחם בהם מנערם ומטביעם בים.

המצרים ממושיכים לרדף אחרי בני ישראל, ולפתע נעשית מהומה גדולה במחנה מצרים ובתוך מהומה נעקרים אופני מרכבותיהם, כי המים החלו לחזור למקומם בהדרגה והחול שבקרקע הים הפך לבץ. אופני המרכבות נתקעים בבץ ונעקרים ממקומם עד שהמצרים מתנהלים בכבדות. הם רוצים לברח מפני ישראל, כי רואים שהשם נלחם להם. כאן הם כבר מודים בהודאה מלאה בכח השם מה שלא הודו בכל עשר המכות. אולם כבר מאחר! בבקר משה שוב מטה את ידו על הים והמים חוזרים למקומם, הרוח מכה גלים במים, והמצרים ההמומים והמטרפים נסים לקראת המים וטובעים בהם. הקדוש ברוך הוא מטלטלם ומנערם בתוך המים. והמים השבים למקומם כבר מכסים את הרכב ואת הפרשים, ובכל צבא מצרים לא נותר אחד... בזה מסתים המאבק בין השם למצרים ואלקיהם, כאשר נצחון השם הגדול גלוי לעיני כל.

בקריעת ים סוף נגלה הקדוש ברוך הוא לעם ישראל וראתה שפחה על הים מה שלא זכה לראות הנביא יחזקאל בן בוזי. בגלוי אלקות נפלא כזה נושע ישראל ביום אחד ומיחד בתשועה גדולה. ויציאת מצרים מגיעה לסיימה המחלט, כשעם ישראל יוצאים מזה חזקים באמונתם בהשם ובמשה עבדו.

עכשו לא נותר אלא להודות להשם ולשבח לו על נפלאותיו. להודות לבורא עולם שבכוחו ובגבורתו הרים את טבע הבריאה ובכבודו ובעצמו התגלה כדי להפך ים ליבשה, עד שאפלו מלאכי השרת שבדרך כלל קוראים זה לזה ואומרים שירה, לא קרבו זה אל זה כל הלילה, ולא אמרו שירה בגלל צער השכינה על שמעשי ידיה טובעים בים. משה ובני ישראל אומרים שירה ומספרים שבחו של השם שבגבורתו השמיד את האויב. משה ובני ישראל ביחד אומרים את השירה בקול אחד כקוראים קריאת שמע. (ויש אומרים שמושה קורא ובני ישראל עונים אחריו כקריאת ההלל).

פינת הבדיחות לילדים

ילד חוזר הביתה ואומר לאימו: "היום רק אני עניתי ב'חידור' תשובה". אמא: "איזה יופי, מה הייתה השאלה?" הילד: "מי לא הכין שיעורי בית..."

המורה ביקש מהילדים לציין אילו הרים הם מכירים בארצנו הקדושה. יהונתן: "הרי אילת", אריאל: "הרי הגליל", יאיר: "והרי החדשות..."

יוסיף חַמְּהָ

"שְׂכָר לְצִיפּוּרִים"

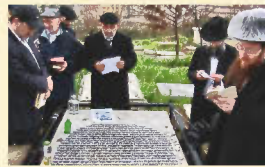
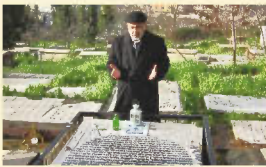
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט וְלֹא מִצְאוּ" (טז, כז) - הרב מאיר מפרמישלן שאל: מדוע כתוב בפסוק "ולא מצאו"? הרי בשבת כלל לא ירד מן, היה צריך להיות כתוב "ולא היה", כי זה לא דבר שאבד שיש בו עניין של מציאה? אלא, הסביר את דבריו באמצעות דברי המדרש **בילקוט שמעוני**: בשעה שאמר משה רבינו לעם, כי בשבת לא ירד מן ועליהם ללקט ביום השישי לחם משנה, זממו דתן ואבירם בלבם מחשבת רשע, להראות לעם שמשה אינו דובר אמת, ואז אמרו לעם משה רבינו טועה! בשבת בבוקר כשתקומו משנתכם אתם תראו שירד מן כמידי יום ביומו! מה עשו אלו הרשעים? בשבת בבוקר השכם, קמו דתן ואבירם בחשאי ופיזרו מסביב לאוהלי ישראל - **מִן**, וכך חשבו שכשישראל יראו שירד מן ידעו בוודאות שמשה אינו דובר אמת! מה עשה הקב"ה כדי להפר עצתם? שלח להקות ציפורים למחנה בני ישראל ואכלו הם את כל המן עד שלא נשאר ממנו כלום. וכשקמו בני ישראל אכן ראו שאין מן והסכימו כי אכן משה דבר אמת! ולכן כתוב ולא מצאו, שלא מצאו את המן כדברי דתן ואבירם. **על פי מדרש זה נהגו בקהילות ישראל בכל שבת פרשת בשלח לפזר סולת לציפורים כדי לתת להם שכרם על המעשה הטוב שעשו.**

יוסיף דַּעַת

הפֶּעַם זֶה נִגְמַר!

"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם... אִזּוֹ יִשְׂרָאֵל" - מדוע חיכו בני ישראל עד עתה ולא אמרו שירה בזמן שקיבלו המצרים את עשר המכות!!? ה'בן איש חי' מסביר זאת על-פי משל: לאחד שהיה בבשרו כיב של מוגלה, והרופא קבע שיש לחפור בבשר החי ולהוציאה. מובן, שהדבר כרוך בכאבים עזים, ואי אפשר לעשותו בפעם אחת. בכל יום היה הרופא בא, חותך מעט, ומחליף את התחבושות. בכל יום היה החולה מתחנן לפניו שירפה ממנו ולא יכאיב לו עוד, ובכל פעם היה הרופא מנחמו: "הנה אנו מסיימים, הנה גמרנו", אבל למחרת היה בא וממשיך במלאכתו, עד שהחולה פסק להאמין לו, שיהיה סוף וקץ לעינויו ומכאובו. יום אחד ראה הרופא שהפצע מנוקז כולו, הולך ומחלים, והיום יהיה הטיפול האחרון. ביקש לשמח את לב החולה, ואמר לו: "היום הוא באמת היום האחרון", וכדי שיאמין לדבריו, שבר לעינויו את סכין הניתוחים. **והנמשל ברור:** בני ישראל היו משועבדים במצרים, וראו את המכות נחתות על המצרים, ועדיין לא נגאלו. כאשר כבר יצאו ממצרים, רדפו אחריהם המצרים להחזירם. ועל כן, כשחצו את ים סוף, עדיין היה בליבם חשש: "כשם שאנו יוצאים מצד זה, כן המצרים יוצאים מצד אחר", ויחזרו להשתעבד. רק כאשר ראו את מצרים מת על שפת הים, ידעו שגאולתם הושלמה ושוררו את השירה.

הטיסה ההמונית לטורקיה - בכל שנה אנו מארגנים עלייה המונית לצינונו של רבנו חיים פלאג'י זצוק"ל באיזמיר שבטורקיה ביום פטירת הצדיק, קבוצת רבנים ואישי ציבור בראשות רב הקהילה מורנו הרב **שלמה זביחי שליט"א**, וברוב עם הדרת מלך. ידוע שכל העולה על קברו רואה ישועות גדולות. זיע"א **בתמונות:** הרבנים שליט"א בתפילה בצינונו של רבנו זצוק"ל ביום פטירתו.

רב הקהילה וראש המוסדות הרב שלמה זביחי שליט"א מגייש למרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל כמה מספרי רבנו חיים פלאג'י בהוצאת מוסדותנו שהודפסו בהידור רב

ההילולה המסורתית - כמידי שנה אנו מקיימים הילולה רבתי ברוב פאר והדר לכבוד **רבנו חיים פלאג'י** זצוק"ל בתמונות: מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל (שאין תשובה בהלכה שלא הזכיר בה את דעתו של רבי חיים פלאג'י) נואם באחת ההילולות עם רבה של ירושלים דאז הגאון הרב **שלום משאש** זצוק"ל ועוד גדולי ומאורי ישראל.

רואים ישועות! ניתן להעביר שמות לתפילה וברכה על ציונו של הצדיק בטלפון: 1-800-260-260

העלון התורני השבועי 'תפארת רפאל' הינו העלון הוותיק בארץ

היוצא לאור משנת תשמ"ה (1985) מידי שבוע בעשרות אלפי עותקים ומחולק בכל רחבי הארץ ולקהילות בחו"ל. גדולי ישראל סמכו ידיהם על עלון זה שמפיץ את תורת רבני ספרד והמזרח ומנחיל את מורשת יהדות ספרד המפוארה יחד עם הלכות וזמנים ממרח רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

הראשון לציון רבינו יצחק יוסף שליט"א נותן את עצמו הדרכתו וברכתו לרצות עלון מספר 1,800

רבה של ירושלים רבינו שלום משאש זצ"ל מתפעל מהעלון השבועי התורני יחד עם הרבנים זביחי שליט"א

המקובל האלקי רבינו יצחק כדורי זצ"ל קורא את העלון 'תפארת רפאל' שהיה מגיע לידיו מידי שבת בשבתו

הראשון לציון מו"ר רבינו עובדיה יוסף זצ"ל עם מייסד העלון הרב שלמה זביחי שליט"א המגיש לפניו את עלון מספר 500

מי כעמך ישראל

תמונות גדולי ישראל ועמך ישראל בקריאת עלון 'תפארת רפאל'

עלון מס' 2000

עלון מס' 1

התעלים עש העלון בעזה

עשרות אלפי עלונים בשבוע

"תפארת רפאל"

ע"ש רבי רפאל זביחי זצ"ל, מייסוד של מרח רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

תמיד למען צה"ל, מג"ב וכוחות הבטחון
ועכשיו יותר מתמיד.

לתרומות: 1800-260-260
טלפון בארצות הברית USA: 1-866-676-86-96

מדור ההלכה על פי הראשון לציין הגאון
מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ס

עֲשֵׂה לָךְ רֵב

הלכות ומנהגי טו' בשבט

- א. יום ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות. ונפקא מינה לכמה הלכות בידינו ערלה ותרומות ומעשרות. אין אומרים וידוי ונפילת אפים בט"ו בשבט. ואם חל ט"ו בשבט בשבת אין אומרים צדקתך צדק וכו' במנחה. והמנהג שאין אומרים וידוי ונפילת אפים במנחה של יום י"ד בשבט.
- ב. יש נוהגים לעשות לימוד בליל ט"ו בשבט, וקוראים במשנה ובזוהר מענינא דיומא, וכבר נדפס ספר "פרי עץ הדר" במיוחד לכך, וכל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם. ומכל מקום יש ללמוד "בהבנה" ככל האפשר, ובפרט יש ללמוד בהלכות השייכות לדיני ט"ו בשבט, בעניני ערלה ותרומות ומעשרות, ובדיני קדימה בברכות.
- ג. נוהגים להרבות באכילת מיני פירות של אילנות בליל ט"ו בשבט, ובעיקר פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל, להראות בזה שהוא ראש השנה לאילנות, ולברך עליהם ברכות הראויות להם. ומנהג יפה הוא.
- ד. בשנה שחל ט"ו בשבט בשבת, יש נוהגים להביא הפירות לברך עליהם מיד לאחר הקידוש, קודם נטילת ידיים של הסעודה. ויש לפקפק על מנהג זה, כי ישנה מחלוקת בפוסקים אם צריך לברך אחריהם ברכה אחרונה, או נפטרים בברכת המזון שלאחר הסעודה. ועל כל פנים אם הביאום קודם סעודה ואכלו מהם כשיעור, לא יברכו ברכה אחרונה.
- ה. כשחל ט"ו בשבט בימי החול, לכתחילה אין להביא הפירות לאחר ברכת המזון, כדי להרויח ברכה אחרונה, מחשש שהוא גורם לברכה שאינה צריכה. ורק אם טעו והניחום לאחר ברכת המזון על ידי שכחה וכיוצא, מותר להביאם, ויברך לפנייהם ולאחריהם כהלכה. אך בשבת מותר לכתחילה להניחם ולהביאם לאחר ברכת המזון כדי להרויח מאה ברכות בכל יום.
- ו. יש נוהגים לרקח האתרוג בסוכר ולעשותו ריבה ולאוכלו בליל ט"ו בשבט, ואין לברך עליו שהחיינו לכל הדיעות, הואיל וכבר בירך עליו שהחיינו בעת נטילתו עם הלולב ביום טוב של חג סוכות, ובזה יצא ידי חובה גם מברכת שהחיינו שעל האכילה, שהרי הוא כבירך בשעת ראייה על פרי חדש, שאינו חוזר ומברך בשעת אכילה. אולם אשה צריכה לברך שהחיינו בט"ו בשבת בעת אכילת האתרוג, אחר שאינה מברכת על הלולב.
- ז. פירות שמצויים בהם תולעים צריך שיפתחם ויבדקם לפני שיברך עליהם ברכת הנהנין. וצריך להזהיר מאד מדי פעם בפעם על בדיקת הפירות והירקות שמוחזקים בתולעים, שהוא איסור חמור, שהאוכל תולעת חייב חמשה לאוין. והרי זה משקץ נפשו ומטמא לבו מעבודת השי"ת.

מוקד התהילים העולמי

שעל ידי מוסדות התורה והחסד "תפארת רפאל"
משנת תשנ"א (1991) מאז מלחמת המפרץ
בברכתו של זקן הסקובלים הרב יצחק כדורי זצ"ל

במיזם חדש ועדכני - לקבלת פרקי תהילים ישירות לפלאפון
לקריאה בצורה ברורה ומנוקדת, להצלחת חיילי צה"ל מג"ב
וכוחות הביטחון, לרפואת הפצועים במלחמה, ולהחזרת השבויים והנעדרים.
להצלחת כלל עם ישראל ובפרט חיילי צה"ל מג"ב וכוחות הביטחון

לקבלת פרק תהילים
שלחו את הסילה "תהילים"
לואטסאפ: 03-6761212
או בשיחת חנינם:

בישראל: 1-800-260-260

USA: 1-866-676-86-96

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ניו יורק	באר שבע	חיפה	תל אביב	ירושלים	כניסת השבת
4:47	4:52	4:49	4:49	4:51	
5:51	5:44	5:41	5:41	5:43	יציאת השבת
6:20	6:18	6:14	6:15	6:19	רבינו תם

עלון השבוע לכבוד ולעילוי נשמת
ראש כל בני הגולה מורנו ורבינו
הרב חיים פלאג' בן יעקב וקאלי קאדין זצוק"ל
נפטר ב-יז' שבט תרכ"ח (1868) באיזמיר טורקיה
זכותו תגן עלינו ועל כלל ישראל, שנוכה לגאולה שלימה - אמן

פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעַ

בְּשִׁלָּה
(שבת שירה)

הַפְּטָרָה

"וַתֵּשֶׁר דְּבֹרָה"
שׁוֹפְטִים ה'

תלמוד תורה לבנים

שיעורי תורה ויהדות לבנות
כולל ובית מדרש
כנסים תורניים
קידוב רחוקים
מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד
דאגה לרווחת החיילים בצה"ל
עזרה לנזקקים
הדרכה רוחנית לעולים חדשים
מוקד עולמי לאמירת תהילים
שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל"
המשרד: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260